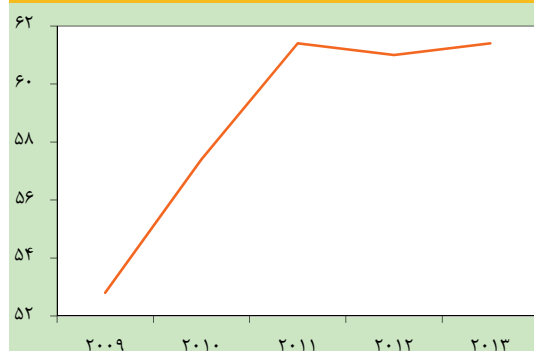

۱۲-۱- وضعیت تجارت جهانی

در سال ۲۰۱۳ میلادی، تجارت خارجی جهان نسبت به سال قبل از آن، از نظر رشد مقداری بهبود یافت و روند کاهنده رشد شاخص قیمت تجارت جهانی همچنان ادامه یافت. بنابر گزارش صندوق بین‌المللی پول، در سال ۲۰۱۳ رشد مقداری تجارت جهانی دو گروه اصلی «کالاها و خدمات» و «کالاها» به ترتیب ۳/۳ و ۳/۰ درصد بود که نسبت به ارقام مشابه سال ۲۰۱۲ به ترتیب ۰/۴ و ۰/۵ واحد درصد افزایش داشت. شاخص تعدیل‌گر قیمت دلاری تجارت جهانی گروه‌های اصلی «کالاها و خدمات» و «کالاها» در سال ۲۰۱۳ نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۰/۶ و ۱/۰ درصد کاهش یافت.

نمودار ۱۲-۱- نسبت تجارت جهانی (مجموع صادرات و واردات کالاها و خدمات) به تولید ناخالص داخلی جهان (درصد)

جدول ۱۲-۱- رشد تجارت جهانی (درصد)

	سال		
	۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱
کالاها و خدمات			
مقدار	۳/۳	۲/۹	۶/۷
قیمت (دلاری)	-۰/۶	-۱/۷	۱۱/۲
کالاها			
مقدار	۳/۰	۲/۵	۶/۷
قیمت (دلاری)	-۱/۰	-۱/۷	۱۲/۶

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، اکتبر ۲۰۱۵

عدم توازن‌های حساب‌جاری بین گروه‌های مختلف اقتصاد جهانی بعد از بحران مالی سال ۲۰۰۸ به میزان قابل توجهی کاهش یافت. نسبت تراز حساب‌جاری به تولید ناخالص داخلی در سال ۲۰۱۳ برای گروه کشورهای مستقل مشترک‌المنافع، کشورهای در حال توسعه و نوظهور آسیایی و کشورهای در حال توسعه و نوظهور اروپایی کاهش یافت. نسبت مزبور برای کشورهای پیشرفته در مقایسه با سال قبل از آن ۰/۴ واحد درصد افزایش یافت. کاهش مازاد حساب‌جاری اقتصادهای صادرکننده انرژی از یک سو و افزایش مازاد حساب‌جاری کشورهای حوزه یورو از سوی دیگر موجب شد عدم توازن‌های تجاری در بین اقتصادهای دنیا طی سال‌های ۲۰۱۱-۲۰۱۲ محدودتر شود^(۱).

نسبت حساب‌جاری به تولید ناخالص داخلی دنیا در سال ۲۰۱۳ در مقایسه با سال قبل تغییری نداشت و در حد ۰/۵ درصد بود.

۱- گزارش صندوق بین‌المللی پول، اکتبر ۲۰۱۳

جدول ۱۲-۲- نسبت حساب جاری به تولید ناخالص داخلی (درصد)

سال			
۲۰۱۳	۲۰۱۲	۲۰۱۱	
۰/۴	۰/۰	-۰/۱	کشورهای پیشرفته
-۳/۸	-۴/۵	-۶/۴	کشورهای در حال توسعه و نوظهور اروپایی
۰/۷	۲/۵	۴/۳	کشورهای مستقل مشترک المنافع
۰/۷	۱/۰	۰/۹	کشورهای در حال توسعه و نوظهور آسیایی
۱۰/۲	۱۲/۰	۱۳/۰	خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، اکتبر ۲۰۱۵

واردات کالا و کاهش کسری حساب خدمات از عمده‌ترین عوامل موثر بر کاهش کسری حساب جاری غیر نفتی در دوره مورد بررسی به شمار می‌آیند. همچنین در سال مورد بررسی، عایدات ارزی غیر نفتی ۰/۴ درصد افزایش یافت و ۵۱/۵ درصد از نیاز ارزی حساب جاری را تامین نمود. این نسبت در مقایسه با سال ۱۳۹۱ حدود ۳/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد^(۱).

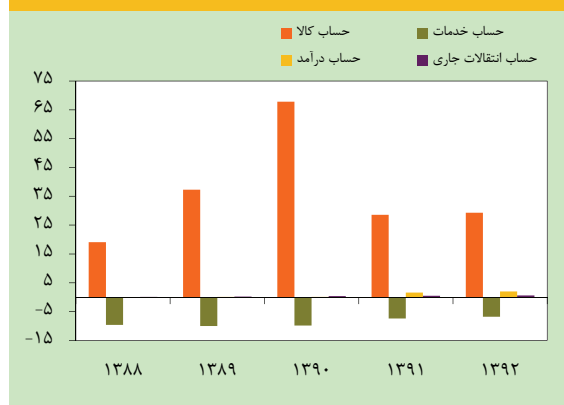
۱۲-۲- اهم تحولات تراز پرداختهای خارجی ایران

در سال ۱۳۹۲، علی‌رغم کاهش درآمدهای صادرات نفتی که خود ناشی از کاهش مقدار صادرات به دلیل تداوم تحریم‌ها و کاهش قیمت نفت و فرآورده‌های نفتی بود، مازاد حساب کالا نسبت به سال قبل از آن بهبود یافت. به واسطه افزایش مازاد حساب کالا و کاهش کسری حساب خدمات، مازاد حساب جاری در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ افزایش یافت.

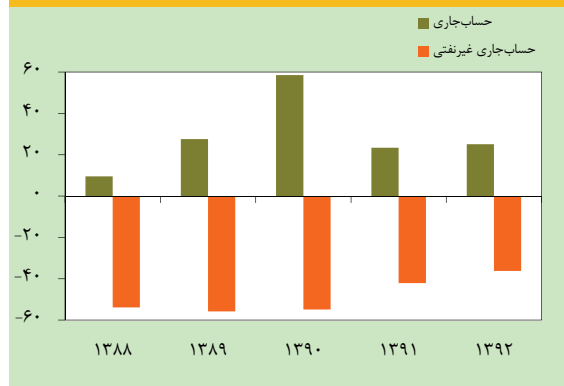
۱۲-۲-۱- حساب جاری

در سال ۱۳۹۲، حساب جاری تراز پرداختها حدود ۲۵/۱ میلیارد دلار مازاد داشت که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل از آن، حدود ۷/۵ درصد افزایش یافت. رشد مازاد حساب کالا، علت عمده افزایش مازاد حساب جاری در این سال بود. همچنین، در این سال حساب جاری غیر نفتی حدود ۳۶/۲ میلیارد دلار کسری داشت که در مقایسه با سال ۱۳۹۱، حدود ۱۴/۰ درصد کاهش نشان می‌دهد. در این سال واردکنندگان تحت تاثیر چشم‌انداز مثبت نسبت به آینده مذاکرات هسته‌ای و امید به گشایش‌های بین‌المللی، واردات خود را به تعویق انداختند و این امر موجب کاهش به نسبت بیشتر واردات کالاهای غیر نفتی در مقایسه با صادرات غیر نفتی شد. کاهش

نمودار ۱۲-۲- اجزای اصلی حساب جاری (میلیارد دلار)

نمودار ۱۲-۳- مقایسه تراز حساب جاری و تراز حساب جاری غیر نفتی (میلیارد دلار)

۱- این نسبت از تقسیم مجموع «صادرات کالاهای غیر نفتی، صادرات خدمات، دریافت حساب درآمد و دریافت حساب انتقالات جاری» به مجموع «واردات کالاها، واردات خدمات، پرداختی حساب درآمد و پرداختی حساب انتقالات جاری» ضرب در ۱۰۰ حاصل می‌شود.

جدول ۱۲-۳- خلاصه وضعیت حساب جاری

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	▲۱۳۹۱	۱۳۹۰
۷/۵	-۶۰/۱	۲۵۱۰۵	۲۳۳۶۲	۵۸۵۰۷	حساب جاری
۲/۷	-۵۷/۹	۲۹۳۲۶	۲۸۵۶۳	۶۷۷۷۹	حساب کالا
-۷/۳	-۲۴/۷	-۶۸۲۰	-۷۳۵۹	-۹۷۷۱	حساب خدمات
۲۳/۳	□	۲۰۳۴	۱۶۴۹	۹۳	حساب درآمد
۱۰/۹	۲۵/۴	۵۶۵	۵۰۹	۴۰۶	حساب انتقالات جاری
-۱۴/۰	-۲۳/۴	-۳۶۱۷۳	-۴۲۰۶۹	-۵۴۹۱۵	حساب جاری غیر نفتی(۱)

۱- منظور از عبارت غیر نفتی در تمامی مطالب این فصل، عدم احتساب ارزش نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز ایران، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی) در آمارهای صادرات و واردات کالا می‌باشد.

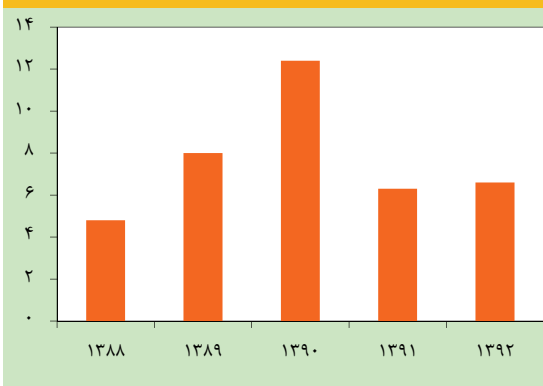
۱۳/۳ درصد کاهش، از ۳۶۸۶۸ میلیون دلار در سال ۱۳۹۱ به ۳۱۹۵۱ میلیون دلار در سال ۱۳۹۲ رساند.

۱۲-۲-۱- حساب کالا(تراز بازرگانی)

در سال ۱۳۹۲، ارقام صادرات و واردات کالا (فوب)

به ترتیب ۹۲۹۱۰ و ۶۳۵۸۴ میلیون دلار بود و در نتیجه حساب کالای تراز پرداخت‌ها مبلغ ۲۹۳۲۶ میلیون دلار مزاد داشت که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل حدود ۲/۷ درصد افزایش یافت. کاهش به نسبت بیشتر واردات کالا در مقابل صادرات کالا در سال ۱۳۹۲ موجب شد علی‌رغم تداوم روند کاهش صادرات نفتی، مزاد حساب کالا نسبت به سال ۱۳۹۱ افزایش یابد. در سال مورد بررسی، صادرات غیر نفتی با کاهش روبه‌رو شد، لیکن کاهش بیشتر میزان واردات فوب کالاهای غیر نفتی، وضعیت حساب کالای غیر نفتی را بهبود بخشید و کسری آن را با

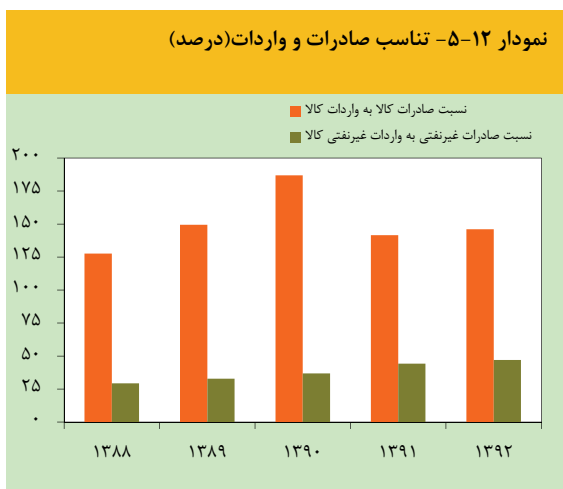
نمودار ۱۲-۴- نسبت تراز بازرگانی خارجی به تولید ناخالص داخلی(درصد)

جدول ۱۲-۴- حساب کالا

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	▲۱۳۹۱	۱۳۹۰
۲/۷	-۵۷/۹	۲۹۳۲۶	۲۸۵۶۳	۶۷۷۷۹	حساب کالا(تراز بازرگانی)
-۴/۵	-۳۳/۳	۹۲۹۱۰	۹۷۲۹۶	۱۴۵۸۰۶	صادرات
-۷/۵	-۱۱/۹	۶۳۵۸۴	۶۸۱۳۴	۷۸۰۲۷	واردات
-۱۳/۳	-۱۹/۲	-۳۱۹۵۱	-۳۶۸۶۸	-۴۵۶۴۳	حساب کالای (تراز بازرگانی) غیر نفتی
-۲/۹	۹/۶	۲۸۳۶۹	۲۹۲۱۳	۲۶۶۵۸	صادرات غیر نفتی
-۸/۷	-۸/۶	۶۰۳۲۱	۶۶۰۸۲	۷۲۳۰۱	واردات غیر نفتی

در سال ۱۳۹۲، ارزش کل صادرات کالا ۹۲۹۱۰ میلیون دلار و ارزش صادرات نفتی ۶۴۵۴۰ میلیون دلار بود که در مقایسه با ارقام مشابه سال ۱۳۹۱ به ترتیب ۴/۵ و ۵/۲ درصد کاهش نشان می‌دهند. همچنین، ارزش صادرات غیر نفتی با ۲/۹ درصد کاهش از ۲۹۲۱۳ میلیون دلار در سال ۱۳۹۱ به ۲۸۳۶۹ میلیون دلار در سال ۱۳۹۲ رسید. سهم صادرات نفتی از کل صادرات کالا با ۰/۵ واحد درصد تغییر، از ۷۰/۰ درصد در سال ۱۳۹۱ به ۶۹/۵ درصد در سال ۱۳۹۲ کاهش یافت. در این دوره صادرات نفتی گمرکی با ۴/۵ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۳۱۱۶ میلیون دلار رسید.

جدول ۱۲-۵- ارزش صادرات کالا

(میلیون دلار)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲			
صادرات کالا	۱۰۰/۰	-۴/۵	-۳۳/۳	۹۲۹۱۰	۹۷۲۹۶	۱۴۵۸۰۶	
صادرات نفتی (۱)	۶۹/۵	-۵/۲	-۴۲/۹	۶۴۵۴۰	۶۸۰۸۳	۱۱۹۱۴۸	
منظور شده در آمار گمرک (۲)	۳/۴	۳/۱	۴/۵	۳۱۱۶	۲۹۸۰	۶۸۰۱	
صادرات غیرنفتی	۳۰/۵	-۲/۹	۹/۶	۲۸۳۶۹	۲۹۲۱۳	۲۶۶۵۸	

۱- شامل ارزش نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز ایران، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی) می‌باشد.
 ۲- ارزش مایعات، میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های پتروشیمی و سایرین که در آمار صادرات گمرک منظور شده است.

درصد) مربوط به واردات گاز و فرآورده‌های نفتی و ۶۰۳۲۱ میلیون دلار (۹۴/۹ درصد) مربوط به واردات سایر کالاها بود. در سال ۱۳۹۲، واردات گاز و فرآورده‌های نفتی افزایش یافت.

ارزش کل واردات فوب کالا در سال ۱۳۹۲ به ۶۳۵۸۴ میلیون دلار رسید که در مقایسه با سال قبل از آن ۷/۵ درصد کاهش نشان می‌دهد. از این مقدار، ۳۲۶۳ میلیون دلار (۵/۱)

جدول ۱۲-۶- ارزش واردات کالا

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
	۱۳۹۱	۱۳۹۲			
کل واردات کالاها	-۷/۵	-۱۱/۹	۶۳۵۸۴	۶۸۷۳۴	۷۸۰۲۷
گاز و فرآورده‌های نفتی (۱)	۲۳/۰	-۵۳/۷	۳۲۶۳	۲۶۵۲	۵۷۲۶
سایر کالاها	-۸/۷	-۸/۶	۶۰۳۲۱	۶۶۰۸۲	۷۲۳۰۱

۱- ارزش گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) وارد شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز ایران، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی)

خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان در سال ۲۰۱۳ حدود ۱۰/۲ درصد بود که در مقایسه با سال ۲۰۱۲ حدود ۱/۸ واحد درصد کاهش یافت. در این سال نسبت حساب کالا به

طی سال مورد بررسی، نسبت حساب جاری به تولید ناخالص داخلی با ۰/۶ واحد درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۵/۷ درصد رسید. نسبت مزبور برای گروه کشورهای

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۲

سال صادرات خدمات با ۱۰/۵ درصد افزایش به ۹۳۷۴ میلیون دلار و واردات خدمات با ۲/۲ درصد افزایش به ۱۶۱۹۴ میلیون دلار رسید. در سال ۱۳۹۲، سرفصل‌های «حمل و نقل»، «مسافرت» و «خدمات ساختمانی» بیشترین وزن را در دریافت‌ها و پرداخت‌های خدماتی داشتند و در مجموع، ۸۸/۴ درصد از ارزش صادرات خدمات و ۸۱/۴ درصد از ارزش واردات خدمات را به خود اختصاص دادند. ارقام مشابه در سال ۱۳۹۱ به ترتیب حدود ۸۷/۰ و ۷۸/۲ درصد بود. در سال ۱۳۹۲، به دلیل اقبال خارجی‌ان برای مسافرت به ایران صادرات خدمات رشد داشت و در مقابل، تحت تاثیر کاهش واردات کالاها، تقاضا برای استفاده از خدمات حمل و نقل خارجی‌ان کاهش یافت.

تولید ناخالص داخلی افزایش و نسبت‌های صادرات کالا و واردات کالا به تولید ناخالص داخلی کاهش یافت.

جدول ۱۲-۷- نسبت حساب جاری، کالا، صادرات و واردات کالا
به تولید ناخالص داخلی (۱) (درصد)

	سال		
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰
نسبت حساب جاری به GDP	۵/۷	۵/۱	۱۰/۷
نسبت حساب کالا به GDP	۶/۶	۶/۳	۱۲/۴
نسبت صادرات کالا به GDP	۲۱/۰	۲۱/۴	۲۶/۶
نسبت واردات کالا به GDP	۱۴/۳	۱۵/۱	۱۴/۲

۱- به قیمت بازار و برحسب قیمت‌های جاری

۱۲-۱-۲- حساب خدمات

کسری حساب خدمات با کاهش ۷/۳ درصدی در سال

۱۳۹۲ نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۶۸۲۰ میلیون دلار رسید. در این

جدول ۱۲-۸- حساب خدمات

(میلیون دلار)

	سهام (درصد)		درصد تغییر		سال		
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	▲ ۱۳۹۱	۱۳۹۰
حساب خدمات	-	-	-۷/۳	-۲۴/۷	-۶۸۲۰	-۷۳۵۹	-۹۷۷۱
صادرات	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰/۵	۰/۵	۹۳۷۴	۸۴۸۳	۸۴۴۲
حمل و نقل	۳۹/۷	۴۰/۰	۹/۶	۵/۹	۳۷۱۷	۳۳۹۱	۳۲۰۳
مسافرت	۳۲/۶	۲۷/۶	۳۰/۲	-۰/۱	۳۰۵۴	۲۳۴۵	۲۳۴۸
خدمات ساختمانی	۱۶/۲	۱۹/۴	-۸/۱	-۲/۹	۱۵۱۴	۱۶۴۷	۱۶۹۷
سایر خدمات	۱۱/۶	۱۳/۰	-۱/۰	-۷/۸	۱۰۸۹	۱۱۰۰	۱۱۹۴
واردات	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲/۲	-۱۳/۰	۱۶۱۹۴	۱۵۸۴۳	۱۸۲۱۳
حمل و نقل	۱۶/۵	۱۸/۵	-۹/۰	-۱۲/۹	۲۶۶۷	۲۹۳۰	۳۳۶۵
مسافرت	۵۴/۶	۴۹/۴	۱۳/۰	-۱۹/۹	۸۸۳۹	۷۸۲۵	۹۷۷۵
خدمات ساختمانی	۱۰/۳	۱۰/۳	۲/۵	۱۹/۳	۱۶۷۶	۱۶۳۴	۱۳۷۰
سایر خدمات	۱۸/۶	۲۱/۸	-۱۲/۷	-۶/۷	۳۰۱۳	۳۴۵۳	۳۷۰۳

۱۲-۱-۲- حساب درآمد

خالص مبادلات انجام شده در حساب درآمد،

شامل دریافت‌ها و پرداخت‌ها بابت جبران خدمات کارگران و درآمد سرمایه‌گذاری در سال ۱۳۹۲، ورود ۲۰۳۴ میلیون دلار سرمایه به کشور را نشان می‌دهد. در این دوره دریافت‌ها بابت جبران خدمات کارگران از افراد و نهادهای اقتصادی غیر مقیم، با ۹/۸ درصد افزایش در مقایسه با سال ۱۳۹۱ به ۳۵۱ میلیون دلار رسید. حقوق و مزایای پرداختی به

کارگران خارجی فصلی و مرزی به دلیل کاهش تعداد اتباع خارجی دارای پروانه کار، با ۳۰/۶ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۱ به ۲۹۰ میلیون دلار رسید. سود حاصل از انواع سرمایه‌گذاری‌ها در خارج از کشور ۲۸۵۸ میلیون دلار و پرداختی به سرمایه‌گذاران خارجی حدود ۸۸۶ میلیون دلار بود که در مقایسه با ارقام مشابه سال ۱۳۹۱ به ترتیب ۲/۳ درصد افزایش و ۱۵/۳ درصد کاهش نشان می‌دهند.

جدول ۱۲-۹- حساب درآمد

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
	۱۳۹۱	۱۳۹۲			
			۹۳	۱۶۴۹	۲۰۳۴
			۲۱۳۲	۳۱۱۲	۳۲۰۹
			۳۵۴	۳۲۰	۳۵۱
			۱۷۷۷	۲۷۹۳	۲۸۵۸
			۲۰۳۹	۱۴۶۳	۱۱۷۵
			۵۱۳	۴۱۷	۲۹۰
			۱۵۲۶	۱۰۴۶	۸۸۶

سبد مالی، سایر سرمایه‌گذاری‌ها و تغییرات ارزش ناخالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی می‌باشد.

جدول ۱۲-۱۰- حساب مالی و سرمایه

درصد تغییر	سال		۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲
	۱۳۹۱	۱۳۹۲			
			۴۰۷۴۱	۲۲۱۶۱	۲۲۵۱۰
			۴۰۵۰	۸۱۵	۵۴۱
			۳۶۶۹۰	۲۱۳۴۶	۲۱۹۶۹

۱۲-۲-۱- حساب سرمایه

بدهکاری حساب سرمایه در سال ۱۳۹۲ به ۵۴۱ میلیون دلار رسید که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل حدود ۳۳/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد.

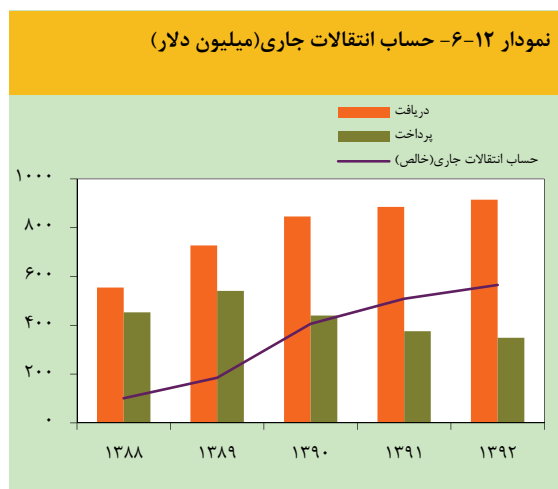
۱۲-۲-۲- حساب مالی

طی سال ۱۳۹۲، بدهکاری حساب مالی با ۲/۹ درصد افزایش نسبت به رقم متناظر سال ۱۳۹۱، به حدود ۲۲/۰ میلیارد دلار رسید. ارقام خالص سرفصل سایر سرمایه‌گذاری‌ها نشان‌دهنده افزایش دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی اقتصاد ایران در دنیای خارج می‌باشد. در مقابل، سرفصل‌های «سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی» و «سرمایه‌گذاری در سبد مالی» به طور خالص ورود سرمایه از دنیای خارج به داخل را نشان می‌دهند. طی سال مورد بررسی، مبلغ ۱۳/۲ میلیارد دلار نیز به دارایی‌های خارجی بانک مرکزی افزوده شد.

۱۲-۲-۱-۴- حساب انتقالات جاری

مازاد حساب انتقالات جاری در سال ۱۳۹۲ حدود ۵۶۵ میلیون دلار برآورد شد که در مقایسه با مازاد این حساب در سال ۱۳۹۱ حدود ۱۰/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد.

نمودار ۱۲-۶- حساب انتقالات جاری (میلیون دلار)

۱۲-۲-۲- حساب مالی و سرمایه

بدهکاری حساب مالی و سرمایه تراز پرداخت‌های کشور در سال ۱۳۹۲ نسبت به سال قبل از آن ۱/۶ درصد افزایش یافت و به ۲۲/۵ میلیارد دلار رسید. بخش عمده این بدهکاری مربوط به مبادلات حساب مالی بود. حساب سرمایه تراز پرداخت‌ها عمدتاً شامل انتقالات سرمایه‌ای (بخشش بدهی‌ها یا انتقالات مهاجران) و حساب مالی شامل مبادلات انجام شده در سرفصل‌های سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، سرمایه‌گذاری در

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۳۹۲

جدول ۱۲-۱۱- حساب مالی

(میلیون دلار)

درصد تغییر		سال			
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	▲۱۳۹۱	▲۱۳۹۰	
۲/۹	-۴۱/۸	-۲۱۹۶۹	-۲۱۳۴۶	-۳۶۶۹۰	حساب مالی
۱۸۹/۰	۳۹/۵	۲۱۱۳	۷۳۱	۵۲۴	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی(خالص)
۰	-۹۴/۵	۱۸۹۹	-۲۶	-۴۷۸	سرمایه‌گذاری در سید مالی(خالص)
۳۰/۰	-۳۵/۷	-۱۲۷۹۲	-۹۸۳۸	-۱۵۳۰۰	سایر سرمایه‌گذاری‌ها(خالص)
۸/۰	-۴۳/۰	-۱۳۱۸۹	-۱۲۲۱۳	-۲۱۴۳۶	دارایی‌های ذخیره

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

تحت عناوین مختلف سرمایه‌گذاری خارجی در کشور جذب شد. در این میان، سرمایه‌گذاری خارجی تحت قانون «تشویق و حمایت از سرمایه‌گذاری خارجی» به میزان ۱۰۵۹ میلیون دلار بود که در مقایسه با سال ۱۳۹۱ حدود ۵۴/۳ درصد افزایش داشت. سرمایه‌گذاری در قالب بیع متقابل حوزه نفت و گاز و سایر سرمایه‌گذاری‌ها (مشارکت مدنی، ساخت، بهره‌برداری و انتقال، بیع متقابل سایر پروژه‌ها و سرمایه‌گذاری خارجی در بورس) به ترتیب به میزان ۱۹۲۸ و ۳۵۱ میلیون دلار تحقق یافت که نسبت به ارقام مشابه سال قبل به ترتیب حدود ۴۴/۴ درصد کاهش و ۴/۶ درصد افزایش نشان می‌دهند.

در سال ۱۳۹۲، خالص^(۱) جریان ورود سرمایه به کشور

(در قالب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی) معادل ۲۱۱۳ میلیون دلار بود که در مقایسه با عملکرد سال ۱۳۹۱، حدود ۱۸۹ درصد افزایش داشت. رقم خالص سرمایه‌گذاری خارجی در پروژه‌های نفتی و گازی در قالب قراردادهای بیع متقابل نیز ذیل این سرفصل ثبت می‌گردد.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام شده در کشور

طبق آمار دریافتی از سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های

اقتصادی و فنی ایران، در سال ۱۳۹۲ حدود ۳۳۳۹ میلیون دلار

جدول ۱۲-۱۲- وضعیت سرمایه‌های خارجی وارده در قالب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

(میلیون دلار)

درصد تغییر		سال			
۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۲	۱۳۹۱	۱۳۹۰	
-۲۵/۶	۳/۹	۳۳۳۹	۴۴۸۹	۴۳۲۲	سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام شده
۵۴/۳	-۴۱/۶	۱۰۵۹	۶۸۷	۱۱۷۵	تحت قانون سرمایه‌گذاری خارجی
-۴۴/۴	۲۲/۳	۱۹۲۸	۳۴۶۶	۲۸۳۴	بیع متقابل در حوزه نفت و گاز
۴/۶	۷/۳	۳۵۱	۳۳۶	۳۱۳	سایر

ماخذ: سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

سرمایه‌گذاری در سید مالی

مجموع مبادلات حساب سرمایه‌گذاری در سید مالی در

سال ۱۳۹۲ به طور خالص ۱۸۹۹ میلیون دلار بستانکار شد. این نوع سرمایه‌گذاری بیشتر در قالب خرید سهام شرکت‌ها و اوراق بهادار ارزی بوده است.

سایر سرمایه‌گذاری‌ها

بدهکاری حساب سایر سرمایه‌گذاری‌ها در سال ۱۳۹۲

به رقم ۱۲۷۹۲ میلیون دلار رسید که در مقایسه با سال ۱۳۹۱ حدود ۳۰/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. افزایش یاد شده عمدتاً به دلیل رشد بدهکاری حوزه اعتبارات تجاری صادراتی بود.

۱- مجموع دریافت‌ها و پرداخت‌ها در قالب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

بدهی‌های خارجی

رقم کل تعهدات بالفعل خارجی (بدهی‌های خارجی) در پایان اسفند ماه ۱۳۹۲ معادل ۶۶۵۵ میلیون دلار بود که در مقایسه با پایان اسفند ماه ۱۳۹۱ حدود ۱۳/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. از این میزان بدهی، ۵۸۷۸ میلیون دلار به بدهی‌های بلندمدت و ۷۷۷ میلیون دلار به بدهی‌های کوتاه‌مدت اختصاص داشت.

مجموع تعهدات ارزی کشور (تعهدات بالفعل و بالقوه) در پایان اسفند ماه ۱۳۹۲ به ۱۹۸۵۸ میلیون دلار رسید. از این میزان، ۱۳۲۰۳ میلیون دلار معادل ۶۶/۵ درصد به تعهدات بالقوه اختصاص داشت. رقم تعهدات بالقوه در مقایسه با پایان اسفند ماه ۱۳۹۱ حدود ۶۱/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد.

جدول ۱۲-۱۳- وضعیت تعهدات خارجی کشور

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	۱۳۹۲	۱۳۹۱	▲ ۱۳۹۰	
۱۳/۴-	۶۶۵۵	۷۶۸۲	۱۹۱۸۵	تعهدات بالفعل خارجی
۱۲/۸-	۵۸۷۸	۶۷۳۹	۸۸۶۵	بلندمدت
۱۷/۶-	۷۷۷	۹۴۳	۱۰۳۲۰	کوتاه‌مدت
۶۱/۶	۱۳۲۰۳	۸۱۶۹	۲۰۶۷۵	تعهدات بالقوه خارجی
۲۵/۳	۱۹۸۵۸	۱۵۸۵۱	۳۹۸۶۰	کل تعهدات خارجی

دارایی‌های ذخیره (دارایی‌های خارجی بانک مرکزی)

میزان ۱۳۱۸۹ میلیون دلار افزایش یافت. این رقم در مقایسه با مقدار مشابه سال ۱۳۹۱ حدود ۸/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۲، در نتیجه دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی بین افراد و نهادهای اقتصادی مقیم ایران با دنیای خارج، ارزش ناخالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی به